

Hósvíkin kann gerast alimiðdepl!

Stórir móguleikar fyri fiskaaling í Sundalagnum!

Ungur hósvíkingur setur sítt álit til
nýggju alivinnuna og ger stórar ilögur

Fróði Durhuus hevur roynt at fylgja við innan fiskaaling. Her luttekur hann (fremst nr. 3 frá høgru) á einum aliskeiði, sum varð hildið norðuri við Áir í fjør

Hóast alivinnan er rættliga nýggj her á landi, so eru tað tó fleiri fólk kring landið, sum seta álit sitt í hesa nýggju vinnu.

Ein teirra er Fróði Durhuus, hósvíkingur, limur í bygðaráðnum, fyrrverandi fiskimaður og dag í starvi á Føroya Fiskasølu.

Fróði Durhuus seldi herfyri saman við øðrum bátin Columbus til Sands. Tað, hann fekk burtur úr hesi sølu, ætlar hann ikki at seta á bankabók, men vil heldur brúka tað til eina skilagóða ilögu.

Og at seta pengarnar í fiskaaling, heldur Fróði Durhuus vera eina skilagóða ilögu.

— Eg veit væl, at hetta er ein nýggj og fyri ein part óroynd vinna í Føroyum. Men eg má tó við-

ganga, at eg í hesi vinnu siggi stórar móguleikar. Tá tú sum fiskimaður hevur fingist við fisk stóran part av livinum, so verður alingin eisini spennandi arbeiði.

Sunnan fyri Áir

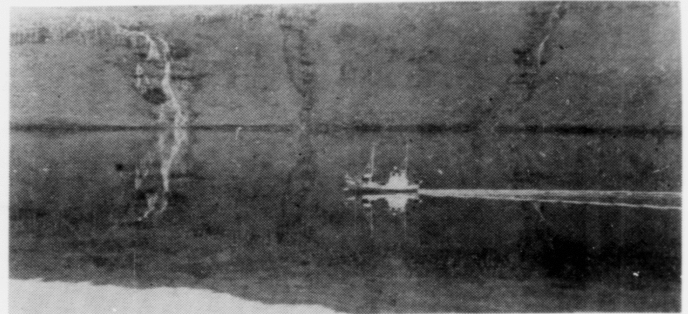
Fróði Durhuus hevur í løtuni triggjar hyljar í Sundalagnum, nakað sunnan fyri Áir. Hann fær tveir hyljar aftrat í næstum.

— Eg søkti upprunaliga um loyvi til 30 hyljar, men fekk fyríbils bert loyvi til teir fimm, sigur Fróði Durhuus, sum tó vónar, at hann fær loyvi at útbyggja við fleiri hyljum næsta ár.

Og hvussu hevur so gingist!

Hyljarnir vórðu settir út í fjør og fekk hann í desember 1982 fyrsta fiskin — umleið 15.000 sil. Í juni í ár fekk hann so 5000 sil aftrat umframt 3000 laksasmolt. Harumframt hevur Fróði eisini onnur 3000 laksasmolt gangandi, sum Finnogi Hansen eigur. Hesin ætlar sær í gongd við fiskaaling í Kollafirði, helst um stutta tíð. Tað veldst m.a. um, hvussu nógv hann kann fáa av silum. Hann hevur eisini loyvi til fimm hyljar.

Fiskurin er vaksin rættliga væl. Silini frá desember í fjør sum vóru uppá 75 gram, viga í dag 1.100 gram. Annars var hitin í sjónum í vár millum 1 og 1,5 stig lægri enn vanligt er hesa árstíð.

Sundalagið. Vakurt í goðveðri og sera væl eignað til fiskaaling

Hetta hevur so givið eitt sindur minni vøkstur.

Fróði væntar, at hann fer at drepa tey fyrstu silini í februar ella mars næsta ár.

Kostar nóg

Tað er rættliga kostnaðarmikið at byrja fiskaaling. Sjalvur hevði Fróði brúkt umleið hálva mill. kr. úr egnum lumma, áðrenn hann fekk lán úr Menningargrunninum, sum jú stuðlar fiskaaling.

Hann hevur fingið 400.000 kr. í láni úr Menningargrunninum og hevur fingið játtaðar 225.000 kr. úr ldnadargrunninum. Higartil hevur hann so brúkt tilsamans 700.000 kr. til alistøðina og til ymsar útreiðslur.

Tað skal nógur fódur brúkast í alingini. Fóður, sum verður innflutt úr Noregi, er heldur ikki heilt biligt.

Turrfóður kostar umleið 6,50 kr. kilo, tá Fróði hevur tað í Hósvík. Sjalvur heldur hann, at tað einasta rætta er at skaffa sær fódur í Føroyum í staðin. Her hevur hann hugsað nógur um brisling.

— Eg havi longu brúkt brisling, sum er fingin inni á firðunum. Hann er frálíkur sum fódur. Og so er hann nógur biligari.

Vanliga verður sagt, at tað skal triggjar ferðir so nógur av fiski, t.d. brislingi, til at fódra við, skal tað svara til tað eitt kilo av turrfóðri gevev.

Tvs. at kann ein alari fáa brisling fyri eina krónu kilo, og so hevur sjálvandi innfrysing aftrat, tá skulu tað trý kilo til fyri at kunna tað sama, sum eitt kilo av turrfóðri.

Tað verður so millum eina og tvær krónur biligari, og hetta kann muna nógur í longdini.

Fróði roknar við, at hann í løtuni brúkar 150 kilo av turrfóðri um dagin til at fódra 17.000 sil við. Við einum prisi uppá umleið 6,50 kr. fyri kilo, verður hetta ein samlað útreiðsla uppá einar 1000 kr. um dagin ella 365.000 kr. um árið.

Aftrat hesum kemur so, at fiskurin veksur, og tá skal hava enn meira fódur.

Neyðugt við størri báti

Fróði Durhuus heldur, at tað kann vera ein stórur fyrimunur, um hann kann fiska brislingin sjálvur. Hann visir eisini á, at neyðugt er at hava stóran og góðan bát, um ein alistøð ikki liggur áfost landi.

— Sum er havi eg ein litlan bát og í ringum veðri er hann alt annað enn góður. Eg ætli tí at biðja um innflutningsloyvi til ein størri bát — 10—15 tons — sum eg kann brúka bæði til at fódra við, at flyta fisk við og til at fiska eitt nú brisling við, sum aftur skal nýtast til fódur.

Hóast tað hava verið smávegis trupulleikar, so hevur Fróði tó góðar vónir. Hann visir á, at tað projektið teir upprunaliga høvdu kalkuleað við, er vordíð eini 30% dýrari.

Tryggingin órimulig

Eitt annað hjartasuff er tryggingin av alingini. Fróði heldur, at Tryggingarsambandið er rættliga órimuligt í sínum

krøvum móttvegis alarunum.

Fyri tað fyrsta er tryggingin ov dýr. Meðan norðmenn gjalda undir 2,5% í trygging skulu vit gjalda 3%.

Aftrat hesum krevur Tryggingin eina sjálvsábyrgd av fiskinum í fyra hyljum uppá 20%.

Taka vit so eitt dømi og siga, at fiskur er í fyra alihyljum, sum hevur eitt virði uppá 1 mill. kr. Sjalvsábyrgdin er 20% tvs. at fyri at fáa endurgjald frá Tryggingini fyri skaða, skal alarin missa fiskavirði, sum er ommanfyri 200.000 kr.

— Hetta haldi eg er órimuligt. Tí missi eg nú fisk í einum hlið orsakað av holi í nótt t.d. og hesin fiskur hevur eitt virði uppá 190.000 kr., so fái eg einki endurgjald frá Tryggingini.

Arbeiði í Hósvík

Fróði Durhuus sigur annars, at fiskaalingin kann fara at geva munandi av arbeiði í Hósvík. Har er einki arbeiðspláss sum er.

Ætlanin er móguliga at byggja okkurt góðsk-ingarvirki á landi. Nú skal so landslæknin kanna móguligt árin á umhvørvið frá asfaltstøðini. Fyrr enn eitt úttalili um hetta fyriliggur, verður ikki farið undir at gera nakað.

— Men eg haldi her er móguleiki hjá hósvíkingum at fáa arbeiðspláss í bygdini, tí vit liggja næstan sum ein miðdepl í fiskaalíkinum.

jan

Liggur alistøðin úti frá landi er neyðugt við einum stórum báti, sum eisini kann brúkast til at fiska t.d. brisling við, ið kann nýtast sum biligt fódur. Her siggja vit tvær generationir av bátum innan fiskaaling — á Funningsfirði. Tann innari báturin gjærdist ov litil og ein størri bátur varð keyptur — sum hóskaði betri til arbeiði

Alistøðin hjá Fróða Durhuus liggur sunnan fyri Áir. Vit hóma hyljarnar